

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE NORVEÇ KRALLIĞI ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ

İki devlet arasında Sosyal Güvenlik alanındaki ilişkileri düzenlemeyi arzu eden Türkiye Hükümeti ile Norveç Hükümeti,

Her iki ülkeden birinin vatandaşlarının diğer ülkenin Sosyal Güvenlik Mevzuatına göre, o tarafın vatandaşları ile eşit işleme tabi tutulmaları prensibini teyit ederek, Bu prensibin yürürlüğe konması ve bir tarafın ülkesinden, diğer tarafın ülkesine giden her iki ülke vatandaşlarının, kendi ülkelerinde buldukları sırada kendi mevzuatlarına göre kazandıkları hakların korunması ve gittikleri ülkede yürürlükte bulunan mevzuatla sağlanan muadil haklardan yararlanmaları hususunda gerekli tedbirlerin alınmasını arzu ederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

BÖLÜM 1

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

İşbu Sözleşme Norveç Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti'ne uygulanacaktır. İşbu Sözleşme, aynı zamanda, Norveç kıta sahanlığına da uygulanacaktır.

Mevcut Sözleşmenin uygulanmasında, Sözleşmede aksine bir hüküm yoksa:

(a) «Ülke» Norveç bakımından Norveç Krallığı toprakları ve Türkiye Cumhuriyeti bakımından kendi ulusal toprakları,

(b) «Mevzuat» madde 2 de belirtilen Kanunlar ve Yönetmelikler,

(c) «Yetkili Makam» Norveç bakımından Sosyal İşler Bakanlığı ve işsizlik yardımları bahis konusu olduğunda Mahalli İdareler ve Çalışma Bakanlığı ve Türkiye bakımından, Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve diğer ilgili Bakanlıklar,

(d) «Yetkili Kurum» yardımları sağlamaktan sorumlu olan Kurum;

(e) «Sigortalılık Süreleri» hangi mevzuata göre geçmişse, o mevzuata göre sigortalılık süresi olarak tanımlanan veya öyle tanınan süreler demektir,

(f) «Aylık» ve «Yardım» terimleri; aylık ve yardımlardaki artışları veya sırasıyla aylık ve bir yardımla birlikte kabili tediye olan ilave meblağları ihtiva eder,

(g) «Sigortalı Şahıs» Norveç bakımından, Madde 2, paragraf 1 (a)'da belirtilen mevzuata göre sigortalı olan ve Türkiye bakımından, Madde 2, pa-ragraf 1 (b)'de belirtilen mevzuata göre sigortalı olan şahıs,

(h) «Aile Fertleri» ve «Geride kalan hak sahipleri» terimleri; yardımlar hangi mevzuata göre yapılıyorsa, o mevzuatta böyle tanımlanan veya tanı-nan şahıslar demektir.

İşbu Sözleşmede kullanılan diğer kelimeler ve ifadeler, ilgili mevzuatta kendilerine verilen manaları haizdirler.

Madde 2

Mevcut Sözleşme Hükümleri:

1) (a) Norveç bakımından aşağıdaki mevzuata uygulanacaktır:

- Milli Sigorta ile ilgili (bu Kanunun 12. Bölümü hariç) 17 Haziran 1966 tarihli Kanun,
- Milli Sigorta tahtında yardımlara yapılan özel zamlarla ilgili 19 Haziran 1966 tarihli Kanun,
- Milli Sigorta tahtında yardımlara ek tazminatlarla ilgili 19 Aralık 1969 tarihli Kanun,
- Aile Ödenekleri ile ilgili 24 Ekim 1946 tarihli Kanun,

(b) Türkiye bakımından aşağıdaki mevzuat uygulanacaktır:

- Hastalık ve analık, iş kazaları ile meslek hastalıkları, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları hakkındaki Sosyal Sigortalar Mevzuatı,
- Devlet memur ve hizmetlilerini kapsayan T.C. Emekli Sandığı Hakkındaki Mevzuat,
- Esnaf ve Sanatkarlar ile Diğer Bağımsız Çalışanlar Hakkındaki Sosyal Sigorta Mevzuatı, (BAĞ-KUR)
- Özel sandıklar için hüküm: 506 sayılı kanunun geçici 20. maddesine (1964) dahil edilen Sosyal Sigorta Sandıkları.

2) Bu sözleşme, bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen mevzuatı tadil eden ve bunlara mütemmin olan bütün Kanun ve Yönetmeliklere uygulanacaktır.

3) Bundan başka, mevcut Sözleşme:

(a) Akit Tarafların mutabakatı halinde, yeni bir Sosyal Güvenlik dalı tesis eden bütün kanun ve yönetmeliklere,

(b) Mevcut mevzuatın yeni nüfus gruplarına teşmil edilmesine dair Kanun ve Yönetmeliklerin resmen yayımlanmasını izleyen 6 ay içerisinde diğer Akit Tarafın itiraz etmemesi halinde bahis konusu Kanun ve Yönetmelikler hakkında da uygulanır.

Madde 3

Türkiye'deki Norveç vatandaşları ve Norveç'teki Türk vatandaşları 2. Maddedeki Türk ve Norveç mevzuatına zikredildikleri sıra ile tabi olacaklardır. Bu sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadığı hallerde, bu şahıslar, diğer ülke vatandaşları gibi, aynı şartlarla, aynı haklardan yararlanacaklar ve aynı yükümlülüklerle tabi olacaklardır.

Madde 4

Madde 3'de zikredilen hüküm aşağıdaki istisnalara tabidir:

(a) Taraflardan birisinin ülkesinde ikamet eden ve iş merkezi bu Tarafta bulunan bir müessede istihdam edilen bir şahsın bu müessese tarafından diğer taraf ülkesine gönderilmesi halinde, bu şahıs hakkında, diğer Taraf ülkesinde kaldığı ilk on iki aylık süre sırasında kendi ülkesinin mevzuatı, şahıs orada istihdam ediliyormuş gibi, uygulanmaya devam eder. Bu istihdam on iki ayı geçtiği takdirde, diğer Akit Tarafın yetkili makamının veya bu makam tarafından tayin edilen merciin muvafakatı ile kendi ülkesinin mevzuatı bu şahıs hakkında uygulanmaya devam edebilir.

Bu, milliyetlerine bakılmaksızın bütün işçilere uygulanır.

Kendileri ayrıca çalışmıyorlarsa, bu hükümler, bu kimselerin diğer ülkeye giderken beraber götürdükleri eş ve çocuklarına da aynen uygulanır.

(b) Demiryolu ve kara ulaşım müesseselerinde gezici personel olarak her iki ülkede çalışan kimseler hakkında, müessesenin iş merkezinin bulunduğu ülke mevzuatı uygulanır. Ancak söz konusu işçi diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet etmekte ise, bu işçiye, o ülkenin mevzuatı uygulanır.

(c) Bir şahsın, her iki ülkede faaliyet gösteren bir şirkete ait bir uçakta mürettebat olarak istihdam edilmesi halinde, diğer ülke vatandaşı olmaması ve diğer ülkede ikamet etmemesi kaydıyla, bu şahıs hakkında şirketin iş merkezinin bulunduğu ülke mevzuatı uygulanır. Böyle bir şirket tarafından diğer kategorilerdeki personel çalıştırılması halinde, söz konusu şahsın geçici olarak istihdam edilmek üzere diğer ülkeye gönderildiği durumlarda, şirket merkezinin bulunduğu ülke mevzuatı uygulanır.

(d) Taraflardan birinin bayrağını taşıyan bir gemide tayfa olarak çalıştırılan bir şahıs, geminin bayrağını taşıdığı ülke mevzuatına tabi olacaktır. Şayet bu kabil bir gemi, diğer ülkede bulunduğu sırada, yükleme, boşaltma, tamir ve gemide nöbetçilik işleri için o ülke vatandaşlarını çalıştırır, bu şahıslar limanın bulunduğu ülke mevzuatına tabi olurlar.

(e) Doğal kaynakların işletildiği ve araştırıldığı Norveç Kıta Sahaneliği üzerindeki tesislerde işi olan kişiler hakkında Norveç mevzuatı uygulanacaktır. Aynı hüküm, ilgili kıyı devleti ile yapılan özel anlaşmaya veya uluslararası hukuka uygun olması kaydıyla, Norveç'e ait olmayan Kıta Sahaneliklerindeki Norveç tesislerinde işi olan kişiler hakkında da uygulanacaktır. Norveç mevzuatı Svalbard (Spitzbergen) ve Jan Mayen adalarında bulunan kişiler hakkında da uygulanır. Ancak, Madde 4 (a) mukabil olarak uygulanır.

Madde 5

(1) Bu sözleşme her iki Tarafın Diplomatik Hizmet Mensuplarına uygulanmayacaktır.

(2) Bu Maddenin (1) paragrafının hükmü saklı kalmak üzere, 3. Madde hükümleri, Diplomatik Misyonlarla Konsolosluklarda istihdam edilen kimseler ile bu Misyonlarla, Konsoloslukların memurlarının özel hizmetlerinde çalıştırılan kimselere uygulanır.

(3) Ancak, bu Maddenin 2. paragrafının kapsamında bulunan ve Diplomatik Misyon ya da Konsoloslukun temsil ettiği ülkenin uyruğunda bulunan kimse, vatandaşı bulunduğu Tarafın mevzuatına tâbi olma konusunda tercih hakkını kullanabilir; böyle bir tercih hakkı ancak bir kez kullanılabilir. Bu hak, Sözleşmenin yürürlüğe girişini ya da işçilerin işe giriş tarihini izleyen altı ay içinde kullanılır. Tercih hakkı, o tarihte işe girmiş bulunanlar için Sözleşmenin

yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, diğerleri için istihdam edildikleri tarihten itibaren geçerlidir.

Madde 6

İki Akit Tarafın yetkili makamları, karşılıklı mutabakatları ile 3. Maddenin genel kuralına başka istisnalar da getirebilirler. Aynı şekilde, karşılıklı anlaşma ile 4. ve 5. maddelerde belirtilen istisnaların, icabı halinde, uygulanmamasına izin verebilirler.

BÖLÜM II

ÖZEL HÜKÜMLER

HASTALIK VE ANALIK

Madde 7

Akit taraflardan birinin vatandaşları, öteki ülkede ikamet ediyorlarsa veya öteki ülkede istihdam ediliyorlarsa, diğer ülkenin vatandaşları için sağlanan hastalık yardımlarına, analık ve lohusalık hallerinde sağlanan yardımların hepsine hak kazanacaklardır. Yardıma hak kazanma ile ilgili aynı mevzuat, bahsi geçen kimsenin sigortalı olduğu memleketin dışında kaldığı sürede de uygulanır.

Aile Tahsisleri

Madde 8

Diğer ülkede kalmakta bulunan bir ülke vatandaşları, o ülkede ikamet eden çocukları bakımından, o ülke vatandaşlarına uygulanan aynı şartlarla, aile tahsislerine hak kazanırlar.

İşsizlik Yardımı

Madde 9

Diğer Akit Taraf ülkesinde kalmakta bulunan bir Akit Taraf vatandaşları, kalmakta bulunduğu Taraf vatandaşlarına uygulanan şartlarla işsizlik yardımına hak kazanırlar.

Ölüm Yardımı

Madde 10

1) Bir ülkenin diğer ülkede bulunan vatandaşları aynen o ülkenin vatandaşlarının tabi olduğu kurallar uyarınca ölüm yardımlarına hak kazanırlar. Bu yardımlar, ilgilinin, sigortalı bulunduğu ülkeden başka bir ülkede vefat etmesi halinde de sağlanır.

2) Bu sözleşmeden dolayı veya diğer herhangi bir şekilde, eğer aynı ölüm olayı her iki ülkenin mevzuatı tahtında yardımlara hak kazandırmakta ise:

(a) Ölüm yardımı, ölüm hangi taraf ülkesinde meydana gelmişse sadece o ülke mevzuatına göre ödenir, veya

(b) Ölümün her iki Akit Taraf ülkesinde vuku bulmamış olması halinde, ölüm yardımı sadece, sigortasından dolayı bu yardıma mütehak olan ilgilinin ölüm tarihinden evvel son olarak sigortalı bulunduğu Taraf mevzuatına göre ödenir.

İş Kazaları Ve Meslek Hastalıkları

Madde 11

Zamlar ve munzam yardımlar dahil, iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili olarak bir ülkede ödenen yardımlar, yabancı uyruklular için mevcut kısıtlayıcı hükümlere ve ikamet koşullarına bakılmaksızın öteki ülke vatandaşlarına ödenir.

Madde 12

İş esnasında meydana gelen yeni bir kaza için tazminat, yeni kazanın sebebiyet verdiği çalışma kapasitesindeki azalmaya ve bedeni ya da akli meleke kaybına göre ve yeni kazanın vuku bulunduğu ülkedeki mevzuat uyarınca tespit edilir. Eğer hasta her iki ülkede aynı hastalığın, aynı risklerini doğuran bir işte istihdam edildikten sonra meslek hastalığı ortaya çıkmış ise, bu işin en son yapıldığı ülkedeki sigorta sistemi yardımı ödemekle mükelleftir.

Eğer böyle bir meslek hastalığı bir ülkenin sigorta sisteminden yardım yapılmasına hak kazandırmakta ise, bu ülkenin sigorta sistemi, hastalığın öteki ülkede ilerlemesi halini de kapsamına alır; şu şartla, bir hastalığın ilerlemesi ikinci ülkede böyle bir hastalığın risklerine neden olacak bir istihdama bağlı tutulmasın.

Yaşlılık Aylıkları, Malüllük Yardımları Ve Geride Kalan Hak Sahiplerine Sağlanan Yardımlar

Madde 13

Norveç Mevzuatının Uygulanması:

Bu madde'de aksine bir hüküm bulunmaması halinde, Türk vatandaşları, aile reisinin yaşlılığı, malüllüğü ve ölümü hallerinde, Norveç vatandaşlarının tabi oldukları aynı koşullar tahtında, Milli Sigorta ile ilgili Norveç Kanunlarına göre ek yardımlar dahil olmak üzere aylıklara hak kazanırlar.

Türk vatandaşları 1966 tarihli Milli Sigorta Kanununun yürürlüğe girmesinden önceki sürelerin sigortalılık süresi olarak nazarı itibare alınmasında, Norveç vatandaşları ile aynı haklara sahip olacaklardır.

Türk vatandaşları ile ilgili munzam aylıklar, Norveç vatandaşları ve yabancı mülteciler dışındaki sigortalıları telafi tazminatına ilişkin hükümlere göre hesaplanacaktır.

Yukarıda belirlenen hükümler uyarınca bağlanmış bir aylık yardımı alan kimsenin Türkiye'de ikamet etmesi dolayısı ile durdurulamaz, indirilemez, tadil edilemez veya geri alınmaz.

Yukarıda belirtilen hükümler uyarınca verilen yardımlar, üçüncü ülkede mukim Türk

vatandaşlarına Norveç vatandaşlarına uygulanan koşullar ve aynı ölçüler içerisinde ödenecektir.

Türk vatandaşları da, Norveç vatandaşları gibi, sadece temel yardıma bakım yardımlarına ve tazminat zamlarına ancak Norveç'te mukim oldukları sürece hak kazanırlar.

Yaşlılık aylığı, ilgili şahsın aylığa hak kazanma yaşına eriştiği zaman Türkiye'de ikamet etmesi halinde de ödenir.

Geride kalan hak sahiplerine verilen aylığa hak kazanma durumu, geride kalan hak sahibinin sigortalının ölümü tarihinde Türkiye'de ikamet etmekte olmasından dolayı etkilenmez.

Madde 14

Türk Mevzuatının Uygulanması:

1) Türkiye sınırları içinde ikamet eden Norveç vatandaşları malüliyet yaşlılık ve geride kalan hak sahipleri aylıkları konusunda Türk mevzuatına göre sigortalılık hakkı bakımından Türk vatandaşları ile eşit muamele görürler.

2) Bu maddenin 6. fıkrası hükümlerine bağlı olarak, Norveç vatandaşları ve hak sahipleri Türk mevzuatına göre malüllük, yaşlılık ve geride kalan hak sahipleri aylıklarına Türk vatandaşlarına uygulanan aynı kurallar çerçevesinde hak kazanırlar, şu kadar ki, bu kişilerin anılan mevzuat hükümlerine uygun olarak en az toplam 12 ay süre ile sigortalı olmuş olmaları gerekir.

3) Bir Norveç veya Türk vatandaşı veya hak sahipleri münhasıran Türk mevzuatına göre geçirdikleri sigortalılık veya prim ödeme süresi dikkate alınınca bir aylığa hak kazanma koşulunu yerine getiremediği takdirde, ilgili kişinin Norveç mevzuatına göre geçirdiği ikamet sürelerinin gerekli miktarı, Türk mevzuatına göre geçirilmiş sigortalılık veya prim ödeme süresi imiş gibi dikkate alınır, şu kadar ki, anılan sigortalılık veya prim ödeme süresi ile anılan ikamet süresi aynı zamana rastlamamalıdır.

4) Yukarıdaki fıkranın uygulanması bakımından müddetlerin birleştirilmesi için gerekli sürelerin çevrilişi aşağıdaki kurallara göre yapılır:

(a) Norveç'te geçirilen ikamet süresinin her yılı, Türk mevzuatına göre üçyüzaltmış gün prim ödeme süresine eşittir.

(b) Norveç'te geçirilen ikamet süresinin her bir ayı, Türk mevzuatına göre otuz gün prim ödeme süresine eşittir.

5) Yukarıdaki (3) ve (4). paragraflara göre hak kazanılan aylıkların hesaplanmasında 15. maddenin (1). paragraf hükümleri uygulanır.

6) Bir Norveç vatandaşı veya hak sahipleri Türk mevzuatına göre malüliyet aylığı veya yaşlılık aylığı veya-onun geride kalan hak sahipleri bakımından-geride kalan hak sahipleri aylıklarına hak kazanma koşullarını yerine getirdiği takdirde, bu Norveç vatandaşının veya hak sahiplerinin bu gibi aylık veya aylıklara hak kazanmaları aşağıdaki ek şartların yerine getirilmesine bağlıdır.

(a) Malüiyet aylığı bakımından, malüiyeti takibeden iş göremezlik halinin Norveç vatandaşının Türkiye’de ikameti sırasında meydana gelmiş olması,

(b) Erken yaşlılık aylığı bakımından, böyle bir aylığa hak kazanılmasını gerektiren şartların Norveç vatandaşının Türkiye’deki ikameti sırasında meydana gelmiş olması,

(c) Hak sahipleri aylıkları bakımından sigortalı Norveç vatandaşının ölümünün Türkiye’deki ikameti sırasında vuku bulması.

Madde 15

Aylığın miktarı; aylığın, yukarıda zikredilen hükümler uyarınca hesaplanan ve Türkiye’deki aylık-kazanma yıl sayısı ile Türkiye ve Norveç’teki toplam aylık kazanma yıl sayısı - arasındaki nispete tekabül eden kısmını teşkil edecektir. Yukarıda zikredilen hükümler uyarınca bağlanan aylıklar, sadece hak sahibinin Norveç’te ikamet etmesi nedeniyle durdurulamaz, indirilemez, tadil edilemez veya geri alınamaz.

İlgili şahıs; aylık almaya müstehak olma yaşına eriştiği zaman Norveç’te ikamet etse dahi, kendisine yaşlılık aylığı bağlanır.

Sigortalının ölümü tarihinde geride kalan hak sahibinin Norveç’te ikamet etmesi, geride kalan hak sahiplerine verilen aylığa hak kazanmayı etkilemez.

BÖLÜM 3

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Çeşitli Hükümler

Madde 16

Her iki ülkenin yetkili makamları veya bu yetkili makamlarca tayin edilen merciler, bu Sözleşmenin uygulanması için lüzumlu hükümlere ilişkin anlaşmalar akteder ve bu Sözleşmenin uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla irtibat bürolarını tayin ederler. Kendi Kanun ve Yönetmeliklerinde vuku bulan bütün önemli tadilatlar hususunda birbirleriyle muhabere ederler.

Madde 17

Bu Sözleşmenin uygulanmasında Akit Tarafların Yetkili Makamları ve Kurumları birbirlerine, sanki kendi mevzuatlarını tatbik ediyormuş gibi hareket ederek aynı ölçüde yardımcı olurlar. Bu yardımlar ücretsiz sağlanır. Akit Taraf Makamları ve Kurumları birbirleriyle ve ilgili şahıslarla doğrudan doğruya yazışma yapabilirler. Lüzum hasıl olduğu takdirde, diğer ülkenin makamlarına o ülkenin Elçilik veya Konsolosluk kanalıyla da müracaat edebilirler. Elçilik ve Konsolosluk makamları; özel bir vekâletname olmaksızın temsil ettikleri vatandaşlarının menfaatlerini idame ettirmek için gerekli olan bütün malumatı toplamak amacıyla, diğer ülkenin makamlarına ve kurumlarına doğrudan doğruya müracaat edebilirler.

Bu Sözleşmenin uygulanması ile ilgili olarak Taraflardan birinin yetkili makamına veya kurumuna gönderilen müracaatlar, diğer ülkenin resmi dili ile yazılmış olsa dahi mevki muameleye konulacaktır. Ancak, makamlar ve fertler arasındaki yazışmalar İngilizce olarak yapılır.

Madde 18

Bir Akit Taraf mevzuatında bulunan, bu mevzuatın uygulanması sırasında ibrazı gerekli vesikalar veya dökümanların vergiden ve harçtan muaf tutulmasına dair hükümler, bu Sözleşmenin uygulanması sırasında diğer Taraf makam ve kurumlarına ibrazı gerekli olacak vesika ve dokümanlara da teşmil edilir.

Bu Sözleşmenin uygulanması sırasında ibrazı gerekli vesika ve dokümanlar Elçilik veya Konsolosluk tasdikinden muafır.

Madde 19

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre belirli bir süre içinde Akit Tarafın bir makamına verilmiş olması gereken bir talep, bildirge veya dilekçe aynı süre içinde karşı tarafın mütekebil makamına verilmiş ise, zamanında birinci Akit Taraf makamına verilmiş sayılır. Bu gibi hallerde talebi, bildirgeyi veya dilekçeyi alan diğer Taraf Makamları, bunları vakit kaybetmeksizin birinci Tarafın yetkili makamına intikal ettirir.

Madde 20

Bu Sözleşme uyarınca kabili tediye olan ödemeler ödemeyi yapan ülkenin parası ile muteber olarak yapılabilir.

Taraflardan birinin ülkesinde para üzerinde tahditler tatbik edilmesi halinde, her iki Akit Taraf, bu sözleşme gereğince ödenecek meblağların ülkeler arasında transferini sağlamak için gerekli olan tedbirler üzerinde derhal mutabakata varacaklardır. Diğer Akit Taraf ülkesinde bulunan şahıslara ödenecek aylıklarla ilgili ödeme usulü 16. maddede belirtildiği şekilde anlaşma ile tespit edilecektir.

Madde 21

Bu Sözleşmenin uygulanması ve yorumlanması ile ilgili olarak çıkacak anlaşmazlıklar Akit Tarafların Yetkili Makamları arasında müzakere yoluyla çözümlenir. Müzakereler yoluyla üç ay içerisinde hiçbir mutabakata varılamamış olması halinde, ihtilaf, terkibi ve kullanacağı muhakeme usulü Akit Taraflar arasında mutabakat ile tespit edilecek olan bir hakem kuruluna intikal ettirilecektir.

Geçici Ve Son Hükümler

Madde 22

İş bu Sözleşme hükümleri; Sözleşmenin yürürlüğe girişinden evvel vukua gelmiş olaylar hakkında da uygulanır. Ancak yürürlüğe giriş tarihinden evvel bu Sözleşmeye göre hiç bir yardıma hak kazanılmaz.

Bu Sözleşmenin uygulanmasında Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihinden evvelki ikamet, sigortalılık ve prim ödeme süreleri nazarı itibare alınacaktır.

Madde 23

Bu Sözleşme yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on ik ay süreyle yürürlükte kalacaktır. Bundan sonra, Akit Taraflardan birinin hükümeti tarafından yazılı olarak fesih ihbarında bulunulmadığı takdirde bir yıllık sürelerle yürürlükte kalacaktır. Sözleşmenin fesih ihbarı bir yıllık sürenin sonundan üç ay evvel yapılacaktır. Feshedilmesi halinde Sözleşme, fesih içinde yapıldığı bir yıllık sürenin sonunda yürürlükten kalkar.

Fesih halinde, bu Sözleşme hükümleri, milliyet ve diğer ülkede ikametden ötürü, yardımlara hak kazanma bakımından her iki ülkenin milli mevzuatlarında zikredilen tahditlerle ilgili hükümler nazarı itibare alınmaksızın, kazanılmış olan haklara uygulanmaya devam edecektir.

Bu Sözleşmenin yürürlükten kalkmasından evvel tamamlanmış sigortalılık süreleri ve ikamet sürelerine müsteniden kazanılmış olan haklar için, bu Sözleşme ve onunla ilgili anlaşmalar hükümleri, özel bir anlaşma ile tespit edilecek Yönetmeliğe göre uygulanmaya devam edecektir.

Madde 24

Bu Sözleşme onaylanacak ve onay belgeleri mümkün olan en kısa zamanda Oslo'da teati edilecektir. Bu Sözleşme, onay belgelerinin teati edildiği ayı takibeden ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

Hükümetlerince usulüne uygun olarak yetkili kılınmış olan aşağıda imzaları bulunan kimseler, yukarıdaki hususları tasdik zımnında bu Sözleşmeyi imzalamışlardır. İşbu Sözleşme Oslo'da 20 Temmuz 1978 günü İngilizce olarak ve her metin eşit şekilde geçerli olmak üzere iki nüsha halinde hazırlanmıştır.

TÜRKİYE İLE NORVEÇ ARASINDAKİ SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN İDARİ ANLAŞMA

Türkiye ile Norveç arasında 20 Temmuz 1978 tarihinde Oslo'da imzalanan ve bundan böyle «Sözleşme» olarak adlandırılan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 16. maddesine uygun olarak;

Norveç tarafı adına Milli Sigorta Kurumu (Rikstrygdeverket)

Türk tarafı adına Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü

Herbiri kendi yetkili makamlarınca tayin edilmiş olarak, Sözleşmenin uygulanmasına ait aşağıda belirtilen hükümler üzerinde anlaşmaya varmışlardır.

Madde 1

Tanımlar

Sözleşmenin 1. maddesinde tanımlanan ve aşağıda belirtilen maddelerde yer alan kelime ve ifadeler, orada belirtilen anlamları taşır.

Madde 2

İrtibat Kuruluşları

(1) Sözleşmenin 16. maddesi uyarınca İrtibat Kuruluşları şunlardır:

A- Norveç'de:

Milli Sigorta Kurumu (Rikstrygdeverket)

B- Türkiye'de:

(I) Sosyal Sigortalara ilişkin mevzuatın ve 506 sayılı Kanunun geçici 20. maddesinin uygulanmasında; Ankara'da Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü,

(II) Devlet Memurlarını kapsayan Emekli Sandığına ait mevzuatın uygulanmasında; Ankara'da T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü,

(III) Esnaf, Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanları kapsayan sosyal sigorta mevzuatı uygulanmasında; Bağ-Kur Genel Müdürlüğü.

İrtibat Kuruluşlarının adresleri, bu Anlaşmanın ekinde verilmiştir.

(2) Her iki Akit Tarafın yetkili makamları, başka İrtibat Kuruluşları tayin edebilirler. Akit Taraflar, bu hallerde, bu kuruluşları birbirlerine bildireceklerdir.

(3) İrtibat Kuruluşları Sözleşmenin ve bu Anlaşmanın uygulanmasında gerekli formüllerini birbirleriyle işbirliği yaparak hazırlar.

Madde 3

Bir Ülkede Çalışan Şahısların Öteki Ülkeye Gönderilmesi

(1) Sözleşmenin 4 (a) Maddesinde anılan durumlarda, aşağıdaki 2 ve 3. paragraflarda belirtilen sigorta kurumları, işveren ya da çalışan şahsın talebi üzerine, sözkonusu işçinin gönderen ülkenin sosyal güvenlik mevzuatına tabi olmaya devam ettiğini tasdik eder.

(2) Norveç'te özel bir formüler şeklinde hazırlanan tasdik belgesi yurtdışında Sosyal Sigorta işlerini tedvir eden Milli Sigorta Dairesi (Folketrygdkontoret for utenlandssaker) tarafından Türkiye'de Madde 2 paragraf 1 (B) de anılan ilgili irtibat kuruluşuna tevdi edilir.

(3) Türkiye'de 2. maddenin 1 (B) paragrafında anılan İrtibat Kuruluşu tarafından özel bir formüler şeklinde hazırlanan tasdik belgesi, Norveç'teki işveren kanalı ile, işveren/işçi tescili ile ilgili mevzuat uyarınca, istihdamın bildirilmiş olacağı Mahalli Milli Sigorta Dairesi (det lokale trygdekontor) ne gönderilir.

(4) Çalışan şahsın öteki ülkede kalma süresinin Sözleşmenin 4 (a) maddesinde belirtilen 12 aylık süreyi aşması halinde, işveren, anılan sürenin bitiminden yeteri kadar önce, sürenin uzatılması için, sözleşmenin 4 (a) maddesine uygun olarak belirlenmiş bir formüler ile başvuruda bulunur.

Başvurunun Norveç'teki çalışma ile ilgili olması halinde dilekçe, karar için 2. maddenin 1 (B) paragrafında işaret edilen irtibat kuruluşuna gönderilir. Talep kabul edilirse, dilekçe, derhal, muvafakatın alınması için yurtdışında sosyal sigorta İşlerini tedvir eden Milli Sigorta Dairesine gönderilir. Dilekçenin gönderilmiş olduğu tarihten itibaren sekiz hafta içerisinde irtibat kuruluşu, muvafakat edilmediğine dair bildiri almadığı takdirde, bu muvafakat, Norveç tarafından verilmiş olarak kabul edilir.

Başvurunun Türkiye'deki çalışma ile ilgili olması halinde, dilekçe, yurtdışında sosyal sigorta İşlerini tedvir eden Milli Sigorta Dairesine gönderilir. Talebin kabul edilmesi halinde, dilekçe, muvafakat için, 2. maddenin 1 (B) paragrafında anılan irtibat kuruluşuna gönderilir. Dilekçenin gönderilmiş olduğu tarihten itibaren sekiz hafta içinde, yurtdışında sosyal sigorta işlerini tedvir eden Milli Sigorta Dairesi muvafakat edilmediğine dair bildiri almadığı takdirde, bu muvafakat Türkiye tarafından verilmiş olarak kabul edilir.

Madde 4

Diplomatik Temsilciliği Veya Konsoloslugu

(1) Norveç'teki Türk Diplomatik Temsilciliği veya Konsoloslugu Sözleşmenin 5. maddesinin 2. paragrafı uyarınca Norveç Sosyal Sigorta mevzuatına tabi olan şahısları, Oslo Milli Sigorta Dairesine (Oslo trygdekontor) bildirir.

İşveren primi Oslo Vergi Tahsildarına (Oslo Kemnerkontor) ödenir.

Türkiye'deki Norveç Diplomatik Temsilciliği veya Konsolosluğu, Sözleşmenin 5. maddesinin 2. paragrafı uyarınca, Türk sosyal güvenlik mevzuatına tabi olan şahısları Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirir.

İşveren primi mahalli Sosyal Sigorta Kurumuna ödenir.

(2) Norveç'teki Türk Diplomatik Temsilciliği veya Konsolosluğu, Sözleşmenin 5. maddesinin 3. paragrafı uyarınca, Türk mevzuatına tabi olmayı tercih etmiş şahısları, Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirir. Sosyal Sigortalar Kurumu, hangi şahısların tercih hakkı kullandıklarını Oslo Milli Sigorta Dairesine bildirir.

Türkiye'deki Norveç Diplomatik Temsilciliği veya Konsolosluğu Sözleşmenin 5. maddesinin 3. paragrafı uyarınca, Norveç mevzuatına tabi olmayı tercih etmiş şahısları yurtdışında sosyal sigorta işlerini tedvir eden Milli Sigorta Dairesine bildirir. Yurtdışında sosyal sigorta işlerini tedvir eden Milli Sigorta Dairesi, hangi şahısların tercih hakkını kullandıklarını Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirir.

Madde 5

Türk mevzuatına göre yardımlara hak kazanılmasını sağlayan Norveç sigortalılık süreleri hakkında bilgi verilmesi

Sözleşmenin 14. maddesinin 3. fıkrasında değinilen hallerde, müracaatçının ya da yetkili Türk sigorta kurumunun talebi üzerine yurtdışında sosyal sigorta işlerini tedvir eden Milli Sigorta Dairesi, müracaatçının Norveç mevzuatına göre tamamlamış olduğu sigortalılık süresini tasdik eder.

Madde 6

Yaşlılık, Malüllük ve Ölüm Yardımları İçin Müracaat

(1) Norveç'te ikamet eden ve Türk sigortasından yardım almak üzere müracaat eden şahıslar, müracaatlarını, ya doğrudan doğruya ya da Norveç Milli Sigorta Kurumu kanalıyla 2. Maddenin 1 (B) paragrafında anılan ilgili irtibat kurumuna yaparlar.

(2) Türkiye'de ikamet eden ve Norveç sigortasından yardım almak üzere müracaat eden şahıslar, müracaatlarını, ya doğrudan doğruya ya da 2. maddenin 1 (B) paragrafında anılan ilgili irtibat kurumu kanalıyla yurtdışında sosyal sigorta işlemlerini tedvir eden Milli Sigorta Dairesine yaparlar.

(3) Yardım için müracaatlar, sözü edilen irtibat kuruluşlarınca sağlanacak formlar kullanılmak suretiyle yapılır.

(4) Müracaat formunun, müracaatçının ikamet ettiği ülkenin sigorta kurumu vasıtasıyla gönderilmesi halinde, bu kurum, müracaatın alınış tarihini form üzerine kaydeder, formun doğru olarak doldurulduğunu tasdik eder ve istenildiği kadarıyla müracaatçı tarafından verilen bilgilerin doğruluğunu teyid eder. Müracaat diğer ülkenin sigorta kurumuna gönderilir.

(5) Yetkili sigorta kurumu, yardım talebine ilişkin müracaat hakkında karar verir ve bu kararı,

itiraz yolları hakkındaki bilgi ile birlikte doğrudan doğruya müracaatçıya gönderir. Aynı zamanda kararın sureti, diğer ülke sigorta kurumuna, yani Norveç'te «Milli Sigorta Kurumu» na ve Türkiye'de 2. maddenin 1 (B) paragrafında anılan ilgili irtibat kuruluşuna gönderilir.

Madde 7

Tıbbi Muayene

(1) Akit Taraflardan birisinin mevzuatına göre verilmekte olan malüllük aylığının hak sahibinin diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet etmesi halinde aylığı ödeyen ülkenin sigorta kurumu, malüllüğünün tespit edilmesi amacıyla hak sahibinin tıbbi muayeneye tabi tutulmasını isteyebilir. Sigorta Kurumu, bu amaçla muayeneyi yapacak olan hekimi tayin edebilir.

(2) Tıbbi muayene talebi diğer Akit Tarafın İrtibat Kuruluşu vasıtasıyla gönderilir; bu kuruluş, muayene sonuçlarını talep eden sigorta kurumuna bildirir.

(3) Tıbbi muayene, yolculuk, konaklama ve diğer ilgili masraflar, talebi alan kurum tarafından ödenir ve talebeden kurumdan her olay için ayrı olmak üzere bedeli tahsil edilir.

Madde 8

İşkzası/Meslek Hastalıkları

Sözleşmenin 12. maddesi hükümlerinin uygulanması amacıyla Akit Tarafların İrtibat Kuruluşları gerekli bilgi alış verişinde bulunurlar.

Madde 9

Uygulanacak Dil

(1) İrtibat Kuruluşları ve her iki Akit Taraf Kurumları, İngilizce dili ile yazışma yaparlar.

(2) Gereken hallerde İrtibat Kuruluşları, dilekçelerle öteki belgelerin müracaatçının ana dili ile yazılmış olduğu durumlarda, bu yazıların İngilizce'ye çevrilmesinde birbirlerine yardım ederler.

Madde 10

Bilgi Verme

(1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım alan ve diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet eden şahıslar; Sözleşmenin 2. maddesinde değinilen mevzuat ve Sözleşme uyarınca haklarını ve yükümlülüklerini etkileyen kendilerine ve aile durumlarına ait bütün değişiklikler ile kendi sağlık durumlarını ve çalışma kabiliyetlerini, yardımları ödemekle yükümlü Sigorta Kurumuna bildirirler. Bu şahıslar bu bilgileri, doğrudan doğruya veya İrtibat Kuruluşları vasıtasıyla verirler.

(2) Sigorta Kurumları, öteki Akit Tarafça istenilen bilgileri verirler ve birinci paragrafta değinildiği gibi, bilgilerine sunulan bütün değişiklikleri birbirlerine bildirirler.

Madde 11

Yardımların Ödenmesi

Sözleşmenin 20. maddesinin 3. paragrafı uyarınca, aylıklar, haksahibi şahıslara doğrudan doğruya ödenebilir. Ödemenin usulü, yardımı ödemekle yükümlü Akit Tarafça tespit edilir.

Madde 12

İstatistik

İrtibat Kuruluşları, diğer Akit Taraf ülkesinde yapılmış olan aylık ödemeleri ile ilgili olarak mutabık kalınmış formüllerler üzerinde yıllık bilgi alış-verişi yaparlar.

Madde 13

Yönetim Masrafları

Sözleşmenin ve bu Anlaşmanın uygulanmasından doğan yönetim masrafları diğer tarafca ödenmez.

Madde 14

Sözleşmenin 21. Maddesi Uyarınca Hakem Kurulu Konusu

(1) Hakemlik için yapılan talebin alınmasından itibaren bir ay içinde, her Akit Taraf birer hakem tayin eder. Bu suretle tayin edilmiş olan iki hakem, iki ay içerisinde üçüncü hakem olarak hareket etmek üzere üçüncü bir devlet vatandaşını seçer.

(2) Şayet bir Akit Taraf, verilen süre içinde bir hakem tayin etmezse diğer Akit Taraf, bu hakemin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Başkanınca tayin edilmesini talep edebilir. Bu talep, iki hakemin diğer hakemin seçiminde mutabık kalamamaları halinde de yapılabilir.

(3) Hakemler kararlarını ekseriyetle vereceklerdir. Kararlar, her iki Akit Tarafı bağlayıcıdır. Her bir Akit Taraf, o tarafa tayin edilmiş olan hakemin masraflarını öder. Diğer masraflar, Akit Taraflarca eşit bir şekilde ödenir. Hakemler, kendi usullerini kendileri tespit ederler.

Madde 15

Yürürlüğe Giriş

Bu anlaşma Sözleşme ile aynı zamanda yürürlüğe girer ve Sözleşmenin yürürlükte kaldığı sürece yürürlükte kalır.

5.2.1981 tarihinde İngilizce olarak iki nüsha halinde düzenlenmiştir.

Milli Sigorta Kurumu adına Sosyal Sigortalar Kurumu adına Madde 2 ye göre irtibat kuruluşları:

Norveç'te:

The National Insurance Institution (Milli Sigorta Kurumu)
(Rikstrygdeverket)
Drammensveien 60, Oslo 2, Norveç

Türkiye'de:

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü
ANKARA

T.C. Emekli Sandığı
Genel Müdürlüğü
ANKARA

Bağ-Kur
Genel Müdürlüğü
ANKARA

**TÜRKİYE - NORVEÇ KRALLIĞI ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK
SÖZLEŞMESİNİN UYGULANMASINA AİT TATBİKAT ANLAŞMASI
(İDARİ ANLAŞMA)**

PROTOKOL

1- Norveç Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti arasında bir Sosyal Güvenlik Sözleşmesi yapılması amacıyla 24–27 Ocak 1977 tarihlerinde Oslo’da başlamış olan müzakereler, bu kez Ankara’da sürdürülmüş ve sonuçlandırılmıştır.

Görüşmelere, her iki ülkeyi temsilen katılan heyetleri gösteren listeler ilişiktir. (Ek: 1 ve Ek: 2)

2- Heyetler, daha önce Türkiye tarafından hazırlanan ve Norveç yönünden de benimsenerek yeniden kaleme alınan bir metin tasarısı üzerinde çalışmışlar ve bu çalışmalar sonucunda, imzaya hazır duruma getirilen anlaşma tasarısını parafe etmişlerdir.

İngilizce olarak hazırlanan tasarı ilişiktir. (Ek: 3)

3- Görüşmeler sırasında, Türk Heyeti, kendileri yönünden son derece önemli olan; Türkiye’de kalan işçi çocuklarının paraları konusunda, Norveç mevzuatının olanak tanımaması nedeniyle tatmin edici bir hal şekli bulunamamış olmasından duyduğu endişeyi dile getirmiştir.

Norveç tarafı, tüm sosyal güvenlik sisteminin ikamet prensibine dayanması nedeni ile bu soruna direkt bir çözüm bulunamadığını bununla beraber, Türkiye’deki ailelerine mali yardımda bulunan Türk İşçilerine küçümsenemeyecek bir vergi indirimi yapıldığını ifade etmiştir. Norveç mevzuatına göre, çocukları Norveç’te ikamet etmeyen Norveç uyruklular dahi aile yardımlarından yararlanamamaktadırlar.

4- Taraflar, tasarının ilgili maddelerinde yer almış bulunan malüliyet maaşlarıyla ilgili olarak, Norveç’te yaşayan ve malülen, kesin olarak Türkiye’ye dönmüş olan Türk işçilerinin malüliyet durumlarının daha kötüleşmesi ile ilgili kontrol yöntemlerinin İdari Anlaşma içinde yer alması konusunda anlaşmaya varmışlardır.

5- Ayrıca, bir ülkede kalan işçilerin diğer ülkedeki ailelerini ihmal ederek onlara gerekli mali yardım yapmamaları halinde ilgili yetkili kurumlar, söz konusu ailelere yardımcı olabilmek için ellerinden geleni yapacaklardır.

6- Taraflar, üzerinde anlaşmaya varılmış sözleşmenin uygulanması ve yürütülmesi amacı ile sürdürülecek çalışmalarda aralarında yapacakları yazışmanın İngilizce olmasını kabul etmişlerdir.

7- Sözleşmenin 16. maddesinde düzenleneceği belirtilen İdari Anlaşma tasarısını Türk tarafı hazırlayacak ve bu anlaşmanın en kısa zamanda sonuçlandırılmasına çaba sarfedilecektir.

8- Norveç yönünden dış ticaret hizmetlerindeki, Norveç gemilerinde hizmet gören Türk uyruklular, ancak, Norveç, Danimarka, Finlandiya, İzlanda ya da İsveç ülkelerinden birinde devamlı ikamet etmek şartı ile yardım konusundaki Norveç mevzuatına tabi olacaklardır.

Bu durumda ilgili kimse, Norveç dışında olsa da, yardımlara o ülkenin vatandaşlarına uygulanan kurallar uyarınca hak kazanmış olacaktırdır.

9- İşbu protokol 24 Şubat 1978 tarihinde İngilizce olarak düzenlenmiştir.

Türk Delegasyonu adına

Norveç Delegasyonu adına